

Krookan Kalliomäki

Karin kauppaa vastapäätä alkoi tie Kalliomäen mäelle, joka oli sataman lasten laskettelupaikka ja talvinen urheilukeskus. Siellä asui kunnallisvaikuttaja Juho Kalliomäki, joka toimi valtuuston varapuheenjohtajana kaikkiaan 13 vuotta. Hänen poikansa Jaakko Kalliomäki kuoli lento-onnettomuudessa. Lukion tiloissa on pudonneen lentokoneen osa talletettuna muistona Jaakosta.

Jaakko Ilmari Kalliomäki, s. 8.6.1920 kuoli lento-onnettomuudessa 19.2.1946 Ahlaisissa tapahtuneessa pakkolaskussa. Hän lensi CU-573, Curtins Hawk, U.S.A. Ylikylä-Ahlströmin koululla on talletettuna sanotun lentokoneen peräsimen vakaaja ja Kalliomäen muistotaulu.

Sataman kansakoulu oli nuoruuteni yliopisto

Hanna Alho oli sataman kansakoulu tukija

Sataman kansakoulu

Sataman kansakoulu, yleiskatsaus

Nuoruutteni ”yliopiston”, Sataman koulutalon rakentaminen alkoi 10.11.1922 tehdyllä kauppakirjalla, kun hankittiin tontti Matilda Stenholmilta ja hänen tyttäreltään sekä myöhemmin vielä saatiin myyjän poikien suostumukset kauppaan eli Vihtori Stenholmin ja Juho Stenholmin sekä Jenny Lindforsin nimet. Merikarvian kunnanvaltuusto hyväksyi lopullisesti kaupan 10.1.1923. Kauppakirjan kunnan puolesta allekirjoitti ”Krookan edusmies” pitkäaikainen kunnanvaltuutettu, maanviljelijä J.O. Rikalainen. Sataman koulun johtokunta piti 23.11.1922 Tapion sahan perustajan Hjalmar Ahteen luona kaupan johdosta kokouksen ja monet tulevat koulua koskevat kokoukset pidettiin sitten juuri Hjalmar Ahteen luona. Tämä talo sijaitsee tänäänkin Satamassa. Johtokuntaan kuuluivat Ahteen lisäksi Juho Kalliomäki, J.O. Rikalainen, Ville Henriksson, Juho Merilahti ja Hanna Alho. Puheenjohtajaksi valittiin Juho Kalliomäki ja pöytäkirjuriksi Hanna Alho, varapuheenjohtajaksi Juho Merilahti ja taloudenhoitajaksi J.O. Rikalainen.

Sataman koulun johtokunta totesi valtuuston hyväksyneen koulurakennuksen piirustukset 30.12.1922. Oikeutettiin Ahtee ja Kalliomäki tiedustelemaan koulun rakennusaineita sekä pyydettiin valtuusto valitsemaan rakennustyölle valvoja, joksi tuli Ivar Tarmo. Tarmolle luvattiin maksaa palkkioksi 1.100 markkaa ilman asuntoetua, ja jos hän ottaa asunnon, valon ja lämmön koulun tontilla olevasta asunnosta, niin sitten 1000 markkaa.

Johtokunta päätti 17.2.1923 ostaa Köörtilästä Frans Mikkolalta metsäkappaleen ”Silmäniityltä”, jossa oli noin 182 runkoa, 47 markan runkohinnalla. Sanotun kauppakirjan allekirjoittajiksi määrättiin J. Rikalainen ja Ivar Tarmo. Kankun perikunnan huutokauppaan 20.2.1929 valtuutettiin rakennusta huutamaan rakennustarpeiksi Hjalmar Ahde ja Ivar Tarmo, joilla oli oikeus heti tehdä sitova kauppa. Tukit päätettiin sahauttaa hirsiksi ja laudoiksi Saha Osakeyhtiö Tapion sahalla, joista sahauspalkkaa maksettiin 70 penniä kyynärältä tyvitukista ja 50 penniä kyynärältä latvatukilta. Työnvalvoja Tarmo oikeutettiin ostamaan kattopäreitä 235 -250 markan hinnasta syleltä rakennuspaikalle ajettuna.

Johtokunta päätti 25.2.1923 ostaa A.N. Länsitalolta Filppulasta noin 300 runkoa Tapion sahalle ajettuna 60 markan hinnalla runkoa kohden. Päätettiin ostaa J.O. Rikalaiselta niin sanottu ”isoriirivi” 9.000 markan kauppahinnalla. Vielä annettiin J. Merilahdelle Rikalaiselta ostetun riiden ajo- ja hajotustyö 725 markan maksusta.

Johtokunta hyväksyi 23.3.1923 A. Keinäsen urakkatarjouksen perusmuurien, kivijalan ja kellarin teosta 15.000 markalla sekä Frans Saarisen ja Juho Siltasen urakkatarjouksen päärakennuksen puutyöstä 37.900 markkaa.

Päätettiin ostaa 17.8.1923 kauppias Evert Snellmanilta kaksikerroksinen makasiinirakennus 15.000 markalla koulun tarpeisiin.

Johtokunta hyväksyi Albin Keinäsen urakkatarjouksen koulun ulkokuonarakennuksen ja saunan kivijalan ja sementtitöistä 6.500 markalla.

Päätettiin 27.12.1923 tilata ikkunat ja ovet Porin Puuteollisuus Oy:ltä 15.500 markalla ajettuna Porin rantaan. Ikkunat tuli olla sisäikkunoineen ja öljyttynä.

Valittiin 30.1.1924 johtokunnan puheenjohtajaksi Jussi Kalliomäki, varapuheenjohtajaksi Juho Merilahti, väliaikaiseksi kirjuriksi ja taloudenhoitajaksi Hanna Alho. J.O. Rikalainen jäi edelleen koulun rakennustoimikunnan puheenjohtajaksi. Päätettiin tilata Sataman koulua varten entiseltä Alakylän

kansakoulun opettaja Pahkalalta Pihlavasta, jossa hän toimi opettajana, koulukalustoa ja opetusvälineitä hänen laatimansa suunnitelman mukaisesti 31.831 markalla.

Johtokunta päätti 30.1.1924 laittaa johtajaopettajan viran hakuun ja laittaa ilmoituksen sekä opettajalehteen että Suomen viralliseen lehteen.

Päätettiin ostaa vielä Lähteenmäeltä Trolssista tiilet 4.000 kappaletta 80 pennillä kappaleelta paikalle koulutontille ajettuna. Osuusliike Kansasta päätettiin ostaa loput tarvittavasta tiilimäärästä 90 pennillä kappale ja tulenkestäviä tiiliä 1,59 markalla kappale tuotuna vapaasti Merikarvian rantaan eli siis Krookan satamaan.

Sataman koulun ensimmäistä opettajan virkaa hakivat Usko Ilmari Hirvonen Leppävirralta, Kalle Akseli Esko Vesilahdelta ja Juho Artturi Hirvensalo Lappajärveltä. Lisäksi 4 oli lähettänyt tiedustelunsa sanotusta virasta. Johtokunta valitsi 1.8.1924 alkaen 2-vuoden koeajaksi Ilmari Hirvosen ja hänen varasijalleen Akseli Eskon.

Johtokunta tilasi 29.6.1924 neiti Elin Petterssonin kirjakaupasta koulutarpeita 3.978 markalla mm. hankittiin Lauri Ingmanin raamatunhistoriaa 25 kappaletta, valistuksen lukukirjoja 30 kappaletta, Mantere - Sarva yleistä historiaa 15 kappaletta, Faberin lyijykyniä ja valistuksen kaunokirjoitusvihkoja sekä mustetta ja valmiiksi leikattuja imupapereita. Valtuustolle ilmoitettiin, että kouluun on jo ilmoittautunut 55 oppilasta ja todennäköisesti oppilaita tulee vielä lisää. Siksi päätettiin ehdottaa valtuustolle, että se perustaisi toisen opettajan viran Sataman koulua varten.

Valittiin yksimielisesti väliaikaiseksi opettajaksi ilman auki julistamista saatuaan tarkastajan hyväksymisen lukukaudeksi 1924 -1925 Hanna Vilhelmiina Norrgård ohjesäännön mukaisine palkkoineen.

Koulun ensimmäiseksi vahtimestariksi valittiin 15.8.1924 -10.1.1925 Hanna Källi.

Koulun vihkimisjuhlapäivä pidettiin 26.10.1924.

Puuseppä Frigårdilta, sittemmin Vapaatalo, tilattiin 19.1.1925 20 pulpettia 20 markalla pulpetti ja opettajan pöytä 265 markalla sekä opettajan tuoli 60 markalla.

Yksimielisesti valittiin opettajaksi Ines Tommila 1.8.1925 lukien 2-vuoden koevuosiksi.

Johtokunta totesi 28.8.1942, että sataman koulun virkaa oli hakenut 3 opettajaa, joista äänestämällä valittiin 3 äänellä Hilka Annikki Peuraniemi Rovaniemeltä.

Johtokunta valitsi 16.8.1948 johtajaopettajaksi kolmeksi vuodeksi opettaja Ilmari Hirvosen ja toiseksi alakansakoulun opettajaksi lukuvuodeksi 1948 -1949 Ilma Alhon sekä siivooja-keittäjän toimeen Selma Merilahden. Ilma Alho oli tämän kirjoittajan opettaja koulun II luokalla. Ilma kuoli nuorena.

Koululle valittiin opettajaksi Senja Ojantakanen lukukaudeksi 1949 -1950. Senjakin oli jutun kirjoittajan opettajana IV luokalla.

Koska Hirvonen ei 28.8.1950 jälkeen voinut enää hoitaa opettajanvirkaansa, tehtiin muutoksia: Senja Ojantakanen alkoi opettaa V,VI ja VII luokkia. Hilka Peuraniemi III ja IV luokkia. Ilma Alho alkoi opettaa II luokkaa ja otettiin Laura Koskenkorva opettamaan I luokkaa ja poikien käsitöiden opettajan

hankkiminen annettiin suntio ja ulosottomies Paavo Heikkilän hoitoon. Aromaa tuli sitten poikia opettamaan. Johtokunnan sihteeriksi valittiin opettaja Peuraniemi.

Johtokunta luki opettaja Ilmari Hirvosen eroanomuksen ja siihen johtaneen lääkärintodistuksen. Hirvonen oli syntynyt 1882. Hän oli pitkään toiminut koulun ansioituneena opettajana. Hirvoselle tehtiin Merikarvian sairaalassa vaikea leikkaus, joka siis johti eläkkeelle siirtymiseen, kuten kunnanlääkäri T. Carlson suositteli tekemään. Johtajaopettajaksi Hirvosen tilalle valittiin opettaja Senja Ojantakanen. Hirvonen tuli Sataman kansakouluun opettajaksi 1.8.1924 ja sai virkaansa valtakirjan 21.10.1926 ja palveli koulua kiitettävällä osaamisella ja tarmolla 31.12.1950 saakka.

Johtokunta valitsi 22.1.1951 puheenjohtajakseen Toivo Kuusisen, varapuheenjohtajakseen Paavo Heikkilän, taloudenhoitajaksi Eelis Rairon ja sihteerikseen opettaja Senja Ojantakasen.

Johtokunta päätti hankkia koulun urheiluvälineisiin mittanauhan, keihään, 3,6kg kuulan, jalkapallon sisäkumilla varustettuna paikallisesta urheiluliikkeestä, Veikko Karin urheiluliikkeestä. Karin kauppaliike on vielä paikallaan, tosin ei enää ole pitkään aikaa ollut kauppana. Kauppias Kari kuoli traagisella tavalla hukuttuaan purjevereen kaaduttua Ouran saariston vesillä.

Opettaja Jussi Pitkäranta ja hänen vaimonsa opettaja Irma Pitkäranta toimivat Sataman kansakoulun opettajina. He tulivat kouluun opettajiksi vuonna 1954. Jussi sai heti tehtäväkseen myös toimia kansakoululautakunnan sihteerinä.

Jussi Pitkäranta oli innokas musiikkimies. Niinpä kun kaikki oppilaat eivät kiinnostuneet urheilusta, hän näki tärkeäksi kehittää koulujen välisiä henkisiä kilpailuja mm. koulujen välisten hiihtokilpailujen lisäksi. Henkisten kilpailujen tuomarit saatiin Merikarvian Yhteiskoulun opettajien joukosta.

Jussi Pitkäranta oli heti koulun opettajaksi tullessaan huomannut koulun oppilaiden musikaaliset lahjat. Hän perusti kouluun kuoron, koulusoitinyhtyeen ja vielä varttuneemmille oppilaille kitarakerhon. Jussi Pitkäranta kirjoitti neljä lasten musikaalia, joita esitettiin ja maksullisilla esityksillä kartutettiin varoja mm. soittimien hankintaa varten. Nimeltään nämä musiikkinäytelmät olivat: "Hiawatha", "Paimenpoika ja prinsessa", "Karibian meren ihmeitä" ja "Pepito ja puhuva aasi".

Aimo Tammivuori kirjoitti Satakunnan Kansassa 20.4.1964: "Aivan erityisen kiitosmaininnan ansaitsee Merikarvian Sataman kansakoulu, joka yksin toi kilpailuun autokuormallisen osanottajia. Opettaja Jussi Pitkäranta ansaitsee korkean arvosanan työstään nuorten taiteellisten harrastusten hyväksi".

Jussi ja Irma Pitkäranta muuttivat Sataman koulun lakkauttamisen jälkeen Ouluun, josta Jussi sai Koskelan ala-asteen opettajan viran ja Irma Paulaharjun opettajan viran.

Koulun 30-vuotisjuhla pidettiin 28.11.1954 alkaen kello 15. Tervehdyspuheen esitti Toivo Kuusinen ja kronikan esittivät Hanna Alho ja Jussi Pitkäranta. Muuna ohjelmana oli lasten ohjelmaa mm. soittoa ja laulua.

Sataman koulu pantiin kiinni vuonna 1967. Sataman koulun mennessä kiinni siellä oli 67 oppilasta.

Opettaja Ines Tommila, Tommitäti oli Sataman kansakoulun unohtumaton opettajapersoonana. Tommila asui eläkepäivinänsä omistamassaan komeassa Ollinmäessä punaisessa talossaan. Ines Tommila lahjoitti Sataman kansakoulun seinälle marmorisen sankaritaulun, jossa olivat Sataman entisten oppilaiden nimet, jotka olivat kaatuneet sodissamme. Sankaritaulun paljastuspuheen esitti kirkkoherra Teuvo

Innola. Jussi Pitkäranta oppilaineen järjesti tähän tilaisuuteen harrasta ohjelmaa. Koulun sankaritaulu on tänä päivänä Ahlströmin kansakoulussa tallessa.

Opettaja Tommila lahjoitti testamentissaan Ollinmäen lasten kesäsiirtolatoimintaa varten. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Merikarvian osasto myi sen Laestadiolaisyhdistykselle, jonka omistuksessa se nykyisin on.

Lauri Hakosalo viihtyi Sataman kansakoulussa I –IV luokilla ja siirtyi sitten jatkamaan koulua Merikarvian Yhteiskouluun (MYK) vuonna 1952.

Lauri Hakosalo

MOLEN NY TÄÄLLÄ

SATAMAN KANSAKOULUSTA OPIN TIELLE

Varatuomari Jorma Peuraniemi syntyi Rovaniemen maalaiskunnassa 65 vuotta sitten, mutta Merikarviasta ja Sataman kansakoulusta tuli hänen kotinsa ja koulunsa 14 vuodeksi. Jorman äiti Hilikka Peuraniemi tuli vuonna 1942 kansakoulunopettajaksi Sataman kansakouluun sotalleskenä kahden lapsensa Jorman ja Erkin kanssa. Sataman kansakoulu oli perustettu vuonna 1924. Koulu lakkautettiin vuonna 1976, jolloin yli puolet kunnan kouluista lakkautettiin.

Sataman koulusta Jorman koulutie eteni Merikarvian Yhteiskouluun, josta hän sai keskikoulun päästötodistuksen vuonna 1956. Ylioppilaaksi Jorma Peuraniemi kirjoitti Loimaan yhteiskoulusta vuonna 1959 ja sitten alkoi Turun yliopistossa sen oikeustieteellisessä tiedekunnassa oikeustieteen opinnot. Peuraniemi oli vastaperustetun tiedekunnan ensimmäisiä opiskelijoita.

tähän valokuva! Merikarvian yhteiskoulun keskikoulun V-luokka

Jorma Peuraniemi on alimmassa poikarivissä toinen vasemmalta.

Sataman koulun pihamaa oli krookkalaisten lasten temmellyspaikka, kuva

Sataman kansakoulun pihamaa oli Krookan lasten tärkeä kokoontumispaikka myös kouluajan jälkeen 1940 -1960 luvulla. Tuolloinhan vielä ei ollut kotiin kahlitsijaa TV:tä eivätkä lasten vanhemmat myöskään kuljettaneet autoilla lapsiaan harrastusten pariin kuten nykyään paljolti tehdään.

Harrastukset keksittiin itse. Potkupallo oli yksi koulun pihamaan harrastus. Silloin pallopeliin Sataman koululle iltaisin tulivat lähialueen Krookan eli Sataman pojat Rairon Matti, Salmen Pekka, Henrikssonin Heikki, Kulosaaren Jukka-Pekka, Vesenin Ismo, Pentti Kuusinen ja Kalevi Liutala sekä Fageroosin Osmo.. Vähän kauempaa Kaaliahteelta saapui Leutosen Teuvo ja Kolsion Jukka sekä Kränin pojat, Hakosalon

veljekset ja Alakylästä Venhon Jorma muistelee Jorma Peuraniemi, joka itse halusi ja saikin olla aina maalivahtina. Joskus porukka heitti läheisestä Karin urheiluliikkeestä ostetulla vähän vääntyneellä keihäällä pitkiäkin kaaria. Erittäin hupaisa harrastus Krookkalaisilla ja Kräniläisillä pojilla oli iltaisin ja varsinkin viikonloppuisin ns. pukssota läheisen Haukkakallion lähimaastossa eli nykyisen pururadan maastossa. Alueella oli monta toinen toistaan komeampia korsuja, jossa yövyttiinkin ja keitettiin ja syötiin pollakoita.

Monipuolinen lakimiesura

Valmistuttuaan vuonna 1966 juristiksi Peuraniemi aloitti lakimiesuransa Turun lääninveroviraston toimistopäällikkönä. Varatuomarin arvonimeen vaadittavat kärjäistunnot Jorma Peuraniemi suoritti, kuten Lapin miehelle hyvin sopikin Kemijärven tuomiokunnassa, mutta pääosan tästä tutkinnosta kuitenkin Ulvilan kihlakunnanoikeudessa. Kemijärven aika oli muutoinkin Jormalle merkittävä, sillä hän löysi sieltä tulevan vaimonsa kouluhammaslääkärinä Sallassa toimessa olevan Mirjan. Varatuomari Jorma Peuraniemi siirtyi Porin verotoimistoon, josta tulikin hänelle pitkäaikainen työpaikka.

Varsinaisen elämäntyönsä Peuraniemi suoritti kuitenkin asianajajana Porin oikeusaputoimistossa, jonne hän tuli vuonna 1974 ensin yleiseksi oikeusavustajaksi ja sittemmin nimenmuutoksella julkiseksi oikeusavustajaksi. Vuodesta 1975 lähtien hän toimi Porin oikeusaputoimiston johtajana aina eläkkeelle siirtymiseensä 1.8.2004 saakka.

Isoisä rooli nyt tärkeintä

Jorma avioitui vuonna 1966 Mirjansa kanssa ja heillä on kaksi tytärtä Piia ja Katja. Juuri nyt Jorman silmäterät ovat lastenlapset, kaksi terhakkaa poikaa, jotka pitävät Jormankin uudella tavalla liikkeessä. Niinpä matka Ulvilan kodista usein suuntautuu tyttärien kotiin Saloon ja Turkuun, jossa Jorma saa nauttia isoisän roolistaan. Turussa Peuraniemillä on kakkosasunto, kun tarvetta tulee vähän hakea lisävirkistystä tutusta opiskelukaupungista Suomen Turusta.

Toki vieläkin, kun oikein kovin pyydetään, hän suostuu tekemään joitakin lakimiestehtäviä.

Merikarvialla käynnit ovat jääneet viime vuosina vähemmälle, mutta luokkatovereiden tapaamisiin ja Meripäiville sekä Yrittäjäpäiville hän osallistuu ja silloin palaa hetkeksi muistelemaan opinahjoaan Sataman kansakoulua ja Merikarvian Yhteiskoulua, josta hän sai hyvät eväät maailmalle. Ehkä tapaa myös entisiä asiakkaitaan. Peuraniemi kun kävi hoitamassa pitkään Porin oikeusaputoimiston sivupisteessä virkatehtäviä Merikarvian kunnantalolla.

Kansakoulunopettaja Ines Tommila, Tommi täti

Opettaja Ines Tommila, Tommitäti oli Sataman kansakoulun unohtumaton opettajapersoonana.

Tommila asui eläkepäivinään omistamassaan komeassa Ollinmäessä punaisessa talossaan. Tähän persoonalliseen pitkäaikaiseen Sataman kansakoulun opettajaan opettaja Jussi Pitkäranta tutustui, kun Ines tuli Jussin luo pyytämään, että Jussi tekisi oppilaiden kanssa hänelle linnunpönttöjä Ollinmäkeen laitettavaksi. Linnunpöntöt tehtiin ja Jussi kertoi koulun naapurissa asuvalle Hanna Alholle, joka oli Ines

Tommilan hyvä ystävä, että he lähtevät viemään Ollinmäkeen linnunpönttöjä. Tommila ei ollut paikalla, mutta linnunpöntöt laitettiin Ollinmäen koivuihin. Tommilassa oli tapana pitää juhlia ja usein vieraana olivat myös kansakoulutarkastaja Vainio ja Hanna Alho. Ines Tommila ehti moittia Pitkärantaa, kun hän ei ollut koulun oppilaiden kanssa tuonut lupaamiaan linnunpönttöjä. Hanna Alho tähän totesi, että koulun oppilaat ovat kyllä jo tuoneet linnunpöntöt Ollinmäkeen. Tommila ei ollut huomannut katsoa puihin ja joutui sitten, tosin mielellään pyytämään anteeksi Jussilta turhia moitteitaan.

Ines Tommila lahjoitti Sataman kansakoulun seinälle yllä kertomani marmorisen sankaritaulun, jossa olivat Sataman entisten oppilaiden nimet, jotka olivat kaatuneet sodissamme. Sankaritaulun paljastuspuheen esitti kirkkoherra Teuvo Innola. Jussi Pitkäranta oppilaineen järjesti tähän tilaisuuteen harrasta ohjelmaa.

Opettaja Tommila lahjoitti testamentissaan Ollinmäen lasten kesäsiirtolatoimintaa varten. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Merikarvian osasto myi sen Laestadiolaisyhdistykselle, jonka omistuksessa se nykyisin on.

Merikarvian kunnan Alakylän kansakoulun johtokunta valitsi 31.5.1921 Ines Charlotta Tommilan Alakylän kansakoulun apuopettajaksi 2-vuoden koetusajalla. Samassa kokouksessa koulun johtokunta antoi virkavahvistuskirjeen opettaja Arvo Santavuorelle. Alakylän kansakoulun johtokunta laati tässä valintakokouksessaan luettelon kouluun tulevista oppilaista: Koulu on 4-osastoinen ja koulupiirissä on 10 -14 -vuotiaita lapsia yhteensä 134. Johtokunnassa keskusteltiin, miten koulua olisi laajennettava, kun koulussa on nyt 80 oppilasta. Olisiko jo syytä olla 3-opettajainen koulu? Velvoitettiin opettajat Arvo Santavuori ja Ines Tommila hankkimaan piirustukset lisärakennusta varten. Johtokunta 12.12.1922 laati talousarvion vuodelle 1923, jossa se ehdotti 65.000 markkaa koulun lisärakennusta varten.

Alakylän kansakoulun johtokunta valitsi 23.1.1923 puheenjohtajakseen Alma Rosnell-Juhan, varapuheenjohtajakseen A. Malmilan, taloudenhoitajaksi F.V. Haanpään ja kirjuriksi Arvo Santavuoren. Samalla johtokunta esitti valtuustolle, että Alakylän kansakoulun lisärakennus otettaisiin heti käsittelyyn tositeoin. Lisärakennus tulee olla valmis syyskuussa 1923. Sitä varten oli jo myönnetty 35.000 mk ja nyt pyydettiin 65.000 mk. Johtokunnassa päätettiin 9.8.1923 koulun pihalle pystyttää viehkeästi sanotut punnerruspuu ja potkupalloportit. Opettajalle annettiin oikeus tilata kaunistuskasveja koulupihalle. Päätettiin asettaa ulkolamppu koulun nurkalle tienpuolelle noin metrinpituisella rautaisella kaarivarrella ja katkaisijalla varustettuna. Johtokunta antoi 27.8.1923 myöhäisen kesän vuoksi sadonkorjuun viivästymisen vuoksi 3. ja 4. osaston oppilaille 2 viikon kestävän loman kiireelliseen sadonkorjuuseen avuksi kotiin.

Opettaja Ines Tommilalle annettiin vahvistuskirja Alakylän kansakoulun virkaansa 17.9. -31.9.1923.

Alakylän kansakoulun johtokunta laati talousarvion vuodelle 1924, joka päättyi 201.000 mk. Se sisälsi koulurakennukseen 150.000 markan määrärahan. Opettaja Tommila pyysi hänelle kuuluvan kunnanpalkan 12 hl rukiita viljassa eikä rahassa, johon suostuttiin.

Alakylän kansakoulun johtokunta totesi koulussa olevan sekä poikia että tyttöjä yli 30 oppilasta, joten käsityötunnit päätettiin aloittaa kahdessa vuorossa. Opettajan huoneistoasiassa kyseltiin 26.8.1924 Alakylästä vapaita huoneistoja. Todettiin, että ainoa vapaa huoneisto oli Mäenpään torpan huoneet kilometrin päässä koululta. Huoneiston omistaa A. Malmila. Hän tarjosi ne koulun käyttöön. Johtokunta totesi 14.10.1924, että 6.10.1924 tapahtuneessa oppilasten ja koulun opettajattaren Ines Tommilan

siirrossa Sataman koululle Alakylän koulu jäi ilman tyttöjen käsitöiden opettajaa. Valittiin rouva Sandra Santavuori käsityön opettajaksi. Koululle päätettiin tilata 50 litran vetoinen tuhkasäiliö. Poikaoppilaille, joita on liki 30, hankittiin lisää käsityökalustoa, joita oli aiemmin olemassa vain 12 oppilaalle. Vaateavustusta jaettiin 18.11.1924 30 oppilaalle.

Alakylän kansakoulun johtokunta keskusteli 12.2.1925 siitä koulun opettajattaren virasta, jonka haltija Ines Tommila on syksystä asti toiminut Sataman koulussa. Pitäisikö tuo virka lakkauttaa?

Merikarvian Kunnallislehdessä kirjoitettiin 12.5.1950, että kansakoulunopettaja, insinöörin rouva Ines Tommila os. Dunderberg, täytti 75-vuotta. Tommila oli syntynyt Tampereella. Tampereen Suomalaisen Tyttökoulun ja Helsingin Suomalaisen Jatko-opiston käytyään hän toimi Tampereella useita vuosia opettajana Tampereen ruotsinkielisessä yhteiskoulussa ja suomalaisessa tyttökoulussa. Ines Tommila avioitui vuonna 1906 insinööri Arvi Tommilan kanssa ja seurasi miestänsä Bakuun, jossa hän toimi voimistelunopettajana tyttö- ja poikakymnaasissa. Tommilat asettuivat pian ensimmäisen maailmansodan jälkeen asumaan miehen syntymäkuntaan Merikarvialle ja Ollinmäkeen. Mieheensä kuoleman jälkeen Tommila suoritti Rauman seminaarissa opettajantutkinnon vuonna 1920 ja hän sai ensimmäisen toimipaikan Alakylän kansakoulusta. Vuodesta 1924 lähtien Tommila toimi Sataman kansakoulussa, jonka johtajaopettajana hän oli vuodesta 1935 alkaen. Vuonna 1945 Tommila siirtyi eläkkeelle 70 v. täytettyään. Hän oli erinomainen opettaja ja kasvattaja. Erityisesti liikuntakasvatus ja kouluhygieniat olivat hänen sydäntään lähellä. Hän hoiti myös kunnallisia ja muitakin luottamustoimia. Monia sanomalehtiä hän avusti kirjoituksillaan. Tommila oli Merikarvian Marttayhdistystä perustamassa ja toimi sen puheenjohtajana useita vuosia. Hän keräsi kotiseutumuseota varten esineitä: Merikarvian Kotiseutuyhdistys oli erityisesti hänen sydäntään lähellä. Kirjailija Roslin-Kalliolan koti oli hänelle rakas paikka. Hän lahjoitti sinne mm. kirjailijan irtaimiston, jonka hän omisti. Merikarvian Nuorisoseuran Sekakuoron lippuajatus on peräisin Ines Tommilasta.

Marttaliitto myönsi opettaja rouva Ines Tommilalle kultaisen ansiomerkin joulukuussa 1955.

Ines Tommila täytti 18.5.1955 80 vuotta. Merikarvian kunnallislehti huomioi hänen elämäntyönsä kirjoituksella.

Sataman koulun oppilaat saavuttivat menestystä henkisissä kilpailuissa:

Satakunnan Kansa kirjoitti 10.4.1964: ”Yli sata osanottajaa Merikarvian koululaisten henkisissä kisoissa”. Menestyjistä mainittiin mm. yksinlaulussa I-IV luokat: voittaja Hannu Häyrinen, Ylikylä-Ahlströmin koulusta, toisena Asko Vuori Sataman koulusta. V-VI luokat: voittajat tasapistein Tuula Vuorisalo Sataman koulusta ja Pekka Koskenkorva Ylikylä-Ahlströmin koulusta. Pianonsoitossa voittaja löytyi Sataman koulun Jukka Leutosesta ja soolosoittimen voitti Sataman koulun oppilas Marjo Raunela. Lausunnan paras I-IV luokilta oli Erja Maunula Ylikylä-Ahlströmin koulusta ja toisena Asko Vuori Sataman koulusta. Tuula Vuorisalo oli V-VI luokkien paras lausuja. Piirustus sarjan I-IV luokkien paras oli Riitta Viitala Ylikylän Pohjoisesta koulusta ja V-VI luokkien parhaat olivat Paula Kallioinen ja Sirpa Hakasalo Ylikylä-Ahlströmin koulusta.

Sataman koulu sijoittui hyvin myös koulusoitinyhtyeellä, nokkahuiluyhtyeellä, kitarayhtyeellä. Vielä Sataman koulu esiintyi kahdella näytelmällä: ”Äiti ja tytär” ja ”Prinsessa Enminäviitsi”, jotka opettaja Jussi Pitkäranta oli kirjoittanut.

19.4.1964 Sataman koulu lähti voitettuaan Merikarvian koulujen välisen karsinnan Poriin piirin karsintoihin, jotka pidettiin Cygneuksen koululla. Kilpailuissa Tuula Vuorisalo sai II palkinnon V-VI luokkien yksinlaulukilpailussa. Jukka Leutonen IV luokkalaisena sai II palkinnon V-VI luokkien pianonsoitossa. Jukka Leutosesta tuli sittemmin kanttori, kuoronjohtaja ja pianonsoitonopettaja.

Marjo Raunela sai II palkinnon tenorinokkahuilun soitossa V-VI luokkien sarjassa.

Sataman koulusoitinyhtye sai II palkinnon soitinyhtyeiden sarjassa. Nokkahuiluyhtyeiden kilpailuissa Sataman koulu sai myös II palkinnon. Vielä Sataman koulu sai näytelmien sarjassa 3. sijan. Piirustuskilpailussa Sirpa Hakasalo Ylikylä-Ahlströmin koulusta sai II sijan

Aimo Tammivuori kirjoitti Satakunnan Kansassa 20.4.1964:” Aivan erityisen kiitosmaininnan ansaitsee Merikarvian Sataman kansakoulu, joka yksin toi kilpailuun autokuormallisen osanottajia. Opettaja Jussi Pitkäranta ansaitsee korkean arvosanan työstään nuorten taiteellisten harrastusten hyväksi”. Kiitokseksi kilpailumenestyksestä Aimo Tammivuori lähetti kaikille osanottajille hopeiset mitalit ja kiitoskirjeen Sataman kansakoulun Johtajalle Jussi Pitkärannalle tunnustukseksi siitä, että koulu osallistui niin laajassa mitassa Oulun Suurjuhlien karsintakilpailuun. Samalla hän esitti parhaan kiitoksen kaikille osanottajille.

Sataman kansakoululla oli kevätkonsertti 29.4.1960 klo 19.00, jossa koulun kuoro ja nokkahuilurkesteri esiintyivät opettaja Jussi Pitkärannan johdolla. Solisteina juhlassa esiintyivät Vesa ja Marianne Heikkilä laulu ja Jukka Vuori trumpetti.

Porissa Kansakoulun Suurjuhilla 25.-26.5.1960 Sataman koulu sai koulusoitinyhtyeiden kilpailusta johtajanaan Jussi Pitkäranta ensimmäisen sijan. Voittoesitys kuultiin illalla radiosta ”Päivän peili” – radio-ohjelmassa.

Koulun oppilaiden joukossa oli yrittäjäiksi pyrkiviä: Erityisesti muistan maukkaat nekut, joita varsinkin ensin Kauko Nyroos ja minun aikanani Simo Nyroos myivät aivan kohtuullisella hinnalla koulutovereille. Nekkujen hintaa en enää muista.

Koulun ruoka oli maittavaa ja ruokailu tapahtui hyvässä järjestyksessä ala-aulassa. Joskus oikein kilpailtiin siitä, kuka santsaa useamman annoksen. Merikarvian kansakouluista juuri Sataman koulussa aloitettiin ensimmäisenä koulukeittiö eli kansakouluruokailu 2.3.1925. Luulenpa että siihen Tommi-tädin lisäksi oli kantavana voimana kunnallisissa lautakunnissa ansiokkaasti toiminut ja aivan koulun vieressä asunut Hanna Alho.

Koulun keittäjät siis tekivät työnsä hyvin. Koulunkeittäjinä olivat mm. Selma Merilahti, Helmi Laakso, Emilia Mäkinen sekä Suoma Kuusinen.

Ines Tommila

Ines Tommilan ansiosta Sataman kouluun tuli koulukeittola. Heikki Tähtisen omistama kuva on 1930-luvulta. Kuvassa koulun tytöt Tommitädin johdolla kotitalousopissa. Kuvassa ovat ainakin Saimi Tähtinen e. Peltomäki, Hilikka Saari, Aino Junkkeli-Juhola, Kyllikki Mäki sekä Kerttu ja Alli Lehtonen.

Tänään Sataman kansakoulun omistavat Heljä ja Kari Lindgren, joiden omistukseen koulu tuli vuonna 1991. Koulussa sijaitsee Tmi Heljä-Tuulian liiketilat. Sataman koulusta ja sen opettajista ja oppilaista kerron enemmän Pärske-kirjassani.

Olen aiemmin kirjoittanut Sataman kansakoulusta varsin kattavasti, mutta nyt olen saanut kuvia tähän mahtumaan, sillä kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa, näin kerrotaan...

Hanna Alho esitti koulun historiikin. Hän kertoi mm. koulun tulleen maksamaan 420.867 mk, Koulun ensimmäisinä opettajina toimivat Ilmari Hirvonen, Ines Tommila ja Hanna Norrgård. Koulukeittola aloitettiin ensimmäisenä kouluna Merikarvialla vuonna 1925. Koulussa oli ensimmäisten 30 vuoden aikana ollut 865 oppilasta, joista 334 on saanut päästötodistuksen. Koulusta on siirtynyt runsaasti oppilaita yhteiskouluun. Johtokunta oli kokoontunut 39 vuoden aikana kaikkiaan 253 kokoukseen.

Taloustirehtööri J.O. Rikalainen kertoi ja luovutti koulun rakennushistoriikin koulunarkistoon.

Sataman kansakoulun jääkiekkorata oli suosittu. Koulu menestyi tässäkin lajissa hyvin, sillä sataman joukkue voitti jopa yhteiskoulun joukkueen!

Sataman kansakoulun oppilaat on kerätty oivallisesti koulun viereiselle kalliolle

Ilmari Hirvonen oli legendaarinen koulun johtaja

Ilmari Hirvonen vasemmalla kolmannella rivillä

Taloustirehtööri J.O. Rikalainen oli Sataman koulun tärkeä tukija

Sataman koulun oppilaat saavuttivat menestystä henkisissä kilpailuissa:

Satakunnan Kansa kirjoitti 10.4.1964: ”Yli sata osanottajaa Merikarvian koululaisten henkisissä kisoissa”. Menestyjistä mainittiin mm yksinlaulussa I-IV luokat: voittaja Hannu Häyrinen, Ylikylä-Ahlströmin koulusta, toisena Asko Vuori Sataman koulusta. V-VI luokat: voittajat tasapistein Tuula Vuorisalo Sataman koulusta ja Pekka Koskenkorva Ylikylä-Ahlströmin koulusta. Pianonsoitossa voittaja löytyi Sataman koulun Jukka Leutosesta ja soolosoittimen voitti Sataman koulun oppilas Marjo Raunela. Lausunnan paras I-IV luokilta oli Erja Maunula Ylikylä-Ahlströmin koulusta ja toisena Asko Vuori Sataman koulusta. Tuula Vuorisalo oli V-VI luokkien paras lausuja. Piirustus sarjan I-IV luokkien paras oli Riitta Viitala Ylikylän Pohjoisesta koulusta ja V-VI luokkien parhaat olivat Paula Kallioinen ja Sirpa Hakasalo Ylikylä-Ahlströmin koulusta.

Sataman koulu sijoittui hyvin myös koulusoitinyhtyeellä, nokkahuiluyhtyeellä, kitarayhtyeellä. Vielä Sataman koulu esiintyi kahdella näytelmällä: ”Äiti ja tytär” ja ”Prinsessa Enminäviitsi”, jotka opettaja Jussi Pitkäranta oli kirjoittanut.

19.4.1964 Sataman koulu lähti voitettuaan Merikarvian koulujen välisen karsinnan Poriin piirin karsintoihin, jotka pidettiin Cygneuksen koululla. Kilpailuissa Tuula Vuorisalo sai II palkinnon V-VI luokkien yksinlaulukilpailussa. Jukka Leutonen IV luokkalaisena sai II palkinnon V-VI luokkien pianonsoitossa. Jukka Leutosesta tuli sittemmin kanttori, kuoronjohtaja ja pianonsoitonopettaja.

Marjo Raunela sai II palkinnon tenorinokkahuilun soitossa V-VI luokkien sarjassa.

Sataman koulusoitinyhtye sai II palkinnon soitinyhtyeiden sarjassa. Nokkahuiluyhtyeiden kilpailuissa Sataman koulu sai myös II palkinnon. Vielä Sataman koulu sai näytelmien sarjassa 3. sijan. Piirustuskilpailussa Sirpa Hakasalo Ylikylä-Ahlströmin koulusta sai II sijan

Opettaja Jusi Pitkäranta oli todellinen musiikkimies

Aimo Tammivuori kirjoitti Satakunnan Kansassa 20.4.1964: ”Aivan erityisen kiitosmaininnan ansaitsee Merikarvian Sataman kansakoulu, joka yksin toi kilpailuun autokuormallisen osanottajia. Opettaja Jussi Pitkäranta ansaitsee korkean arvosanan työstään nuorten taiteellisten harrastusten hyväksi”. Kiitokseksi kilpailumenestyksestä Aimo Tammivuori lähetti kaikille osanottajille hopeiset mitalit ja kiitoskirjeen Sataman kansakoulun Johtajalle Jussi Pitkärannalle tunnustukseksi siitä, että koulu osallistui niin laajassa mitassa Oulun Suurjuhlien karsintakilpailuun. Samalla hän esitti parhaan kiitoksen kaikille osanottajille.

Sataman kansakoululla oli kevätkonsertti 29.4.1960 klo 19.00, jossa koulun kuoro ja nokkahuiluorkesteri esiintyivät opettaja Jussi Pitkärannan johdolla. Solisteina juhlassa esiintyivät Vesa ja Marianne Heikkilä laulu ja Jukka Vuori trumpetti.

Porissa Kansakoulun Suurjuhlilla 25.-26.5.1960 Sataman koulu sai koulusoitinyhtyeiden kilpailusta johtajanaan Jussi Pitkäranta ensimmäisen sijan. Voittoesitys kuultiin illalla radiosta ”Päivän peili” – radio-ohjelmassa.

Koulun oppilaiden joukossa oli yrittäjiksi pyrkiviä: Erityisesti muistan maukkaat nekut, joita varsinkin ensin Kauko Nyroos ja minun aikanani Simo Nyroos myivät aivan kohtuullisella hinnalla koulutovereille. Nekkujen hintaa en enää muista.

Koulun ruoka oli maittavaa ja ruokailu tapahtui hyvässä järjestyksessä ala-aulassa. Joskus oikein kilpailtiin siitä, kuka santsaa useamman annoksen. Merikarvian kansakouluista juuri Sataman koulussa

aloitettiin ensimmäisenä koulukeittiö eli kansakouluruokailu 2.3.1925. Luulenpa että siihen Tommi-tädin lisäksi oli kantavana voimana kunnallisissa lautakunnissa ansiokkaasti toiminut ja aivan koulun vieressä asunut Hanna Alho.

Koulun keittäjät siis tekivät työnsä hyvin. Koulunkeittäjinä olivat mm Selma Merilahti, Helmi Laakso, Emilia Mäkinen sekä Suoma Kuusinen.

Aivan Karin kaupan vieritse johti tie Sataman kansakoululle, ”oman nuoruuteni ensimmäinen yliopisto”. Koulua vastapäätä asui Merikarvian ehkä vaikuttavin kunnallisvaikuttaja Hanna Alho, entinen Fredman, josta olen kertonut Hanna-kirjassani. Koulun omisti jonkun aikaa Oliwer Hawk, Erkki Hakasalo, joka piti siellä hypnotisointinäytöksiä ja paikkakunnalla kuuluja kurpitsajuhlia, joissa sain itsekin osallistua. Hakasalo myi kunnon hintaan myös itse kasvattamiaan Terijoen salavia.

Opettaja Jussi Pitkäranta ja hänen vaimonsa opettaja Irma Pitkäranta toimivat Sataman kansakoulun opettajina. He tulivat kouluun opettajiksi vuonna 1954. Jussi sai heti tehtäväkseen myös toimia kansakoululautakunnan sihteerinä.

Jussi Pitkäranta oli innokas musiikkimies. Niinpä kun kaikki oppilaat eivät kiinnostuneet urheilusta, hän näki tärkeäksi kehittää koulujen välisiä henkisiä kilpailuja mm. koulujen välisten hiihtokilpailujen lisäksi. Henkisten kilpailujen tuomarit saatiin Merikarvian Yhteiskoulun opettajien joukosta.

Jussi Pitkäranta oli heti koulun opettajaksi tullessaan huomannut koulun oppilaiden musikaaliset lahjat. Hän perusti kouluun kuoron, koulusoitinyhtyeen ja vielä varttuneemmille oppilaille kitarakerhon. Jussi Pitkäranta kirjoitti neljä lasten musikaalia, joita esitettiin ja maksullisilla esityksillä kartutettiin varoja mm. soittimien hankintaa varten. Nimeltään nämä musiikkinäytelmät olivat: ”Hiawatha”, ”Paimenpoika ja prinsessa”, ”Karibian meren ihmeitä” ja ”Pepito ja puhuva aasi”.

Aimo Tammivuori kirjoitti Satakunnan Kansassa 20.4.1964:” Aivan erityisen kiitosmaininnan ansaitsee Merikarvian Sataman kansakoulu, joka yksin toi kilpailuun autokuormallisen osanottajia. Opettaja Jussi Pitkäranta ansaitsee korkean arvosanan työstään nuorten taiteellisten harrastusten hyväksi”.

Jussi ja Irma Pitkäranta muuttivat Sataman koulun lakkauttamisen jälkeen Ouluun, josta Jussi sai Koskelan ala-asteen opettajan viran ja Irma Paulaharjun opettajan viran.

Koulun 30-vuotisjuhla pidettiin 28.11.1954 alkaen kello 15. Tervehdyspuheen esitti Toivo Kuusinen ja kronikan esittivät Hanna Alho ja Jussi Pitkäranta. Muuna ohjelmana oli lasten ohjelmaa mm. soittoa ja laulua.

Sataman koulu pantiin kiinni vuonna 1967. Sataman koulun mennessä kiinni siellä oli 67 oppilasta.

Sataman kansakoulun sankaritaulu

Sataman kansakoulun sankaritaulussa on mainittu seuraavat sodissa kaatuneet koulun oppilaat:

Keijo Hirvonen, s. 2.9.1919, kaatui 21.6.1944, Ilmarin poika

Juho Anton Kärri, s. 12.12.1915, kaatui 1.1.1940

Heikki Sulo Kalliosalmi, s-21.5.1919, kaatui 29.6.1944

Onni Armas Kalliosalmi, s. 21.3.1914, k. 8.2.1940

Veikko Viljami Välimaa, s. 13.4.1914, k. 8.2.1940

Lauri Einari Österman, s.6.9.1920, k. 15.7.1941

Aimo Ensio Källi, s. 21.1.1918, k. 11.1.1942

Vilho Aleksanteri Nurmela, s. 20.8.1917, k. 7.10.1942

Esko Vihtori Tuomi, s. 13.6.1924, k. 23.8.1943

Heimo Olavi Kalliosalmi, s. 30.8.1917, k. 16.11.1943

Pauli Lennart Peltomäki, s. 25.1.1922, k. 18.6.1944.

Tuomo Lennart Renlund, s. 21.12.1922, kaatui 13.7.1944

Keijo Hirvonen kirjoitti koskettavan kirjeen Fammulleni Emilia Hakosalolle hänen poikansa kansakoulunopettaja Heikki Hakosalon kaatumisesta 4.1.1940 tietämättä vielä silloin, että hänenkin kohtalonaan oli kaatua sodassa.

Hanna Alho ja Pekka Kyläkoski

**oikein hiihtotamineissa ja kivvaa oli. Pekka oli innokas koululaisliikunnan järjestäjä.
Tämä kilpailu käytiin meren jäällä.**

Pekka Kyläkoski toimi Merikarvian Innon puheenjohtaja pitkään ja ansiokkaasti.

Valtuusto 9.5.1945 asetti urheilukenttätöimikunnan, johon valittiin kokoonkutsujaksi E. Kaikkonen ja jäseniksi Yrjö Salmela, Erkki Hiltunen, Viljam Haanpää, Jaakko Salo ja Johan Toivonen. Toimikanta sai käyttöönsä 3.000 mk. Tänäänkin tämä urheilukenttä kyläraitin keskeisellä paikalla on tärkeä puuhapaikka.

Tänään 2016 120-vuotias Merikarvian Into toimii hienosti

Uutta "Intoa" Merikarvialla otsikolla paikallislehti kirjoitti mm. että Merikarvian Into on alkamassa jälleen uutta tulemistaan. Puheenjohtaja opettaja Pekka Kyläkoski kertoi, että seuran pöytäkirjoissa urheilutoiminnasta on ensimmäiset merkinnät toiminnasta vuodelta 1896. Innon ohjelmaan on kuulunut alussa voimistelu, hiihto, yleisurheilu, paini ja pyöräily. Vuonna 1935 alkoi lähes 10 vuoden hiljaiselon jälkeen uusi vilkas urheilukausi. Seuran säännöt uusittiin ja seura merkittiin uudelleen yhdistysrekisteriin 21.4.1937. Helsingissä kesällä 1938 osallistuttiin yhdessä Merikarvian Naisvoimistelijoiden kanssa yleisiin voimistelujuhliin.

Sittemmin Innon ohjelmaan tuli myös poikaurheilu ja nyrkkeily. Talvisota keskeytti jälleen hyvin alkaneen urheilutoiminnan.

Puheenjohtaja Kyläkosken kertoman mukaan nyt on tarkoitus alkaa sotien ajan nukkunut Into uudestaan. Seura piti loppiaisena 1945 Ahlströmin koululla henkiinherättämiskokouksen.

Hiihto, voimistelu ja yleisurheilu alkavat toiminnan. Kyläkuntaottelut herätetään henkiin. Henkiinherättämiskokous pidettiin 6.1.1945 kello 15.00.

Merikarvian voimistelu- ja urheiluseura Innon vuosikokouksessa Ahlströmin koululla 11.2.1945 todettiin Eelis Uusitalon lahjoittaneen seuralle 700 mk. Puheenjohtajaksi valittiin Pekka Kyläkoski, varapuheenjohtajaksi E. Kaikkonen, sihteeriksi E. Hiltunen, rahastonhoitajaksi E. Uusitalo ja kalustonhoitajaksi E. Itäkylä. Varajäseniksi valittiin Y. Salmela ja K.A. Louhi. Miesten voimistelunohjaajaksi valittiin E. Itäkylä ja poikien E. Hiltunen. Päätettiin järjestää naisvoimistelijoiden kanssa 18.2. kaikille avoimet hiihtokilpailut. Palkinnoiksi annettiin kunniakirjat. Keskusteltiin ohjelmallisen iltaman järjestämisestä maaliskuussa, jossa Innon pojat esittävät reippaita liikkeitä permannolla, rekillä ja nojapuilla.

Innon ohjelmallisessa illassa toukokuussa 1945 seuraintalossa oli Sali täynnä nähdäkseen varsinkin Innon lukuisat voimisteluesitykset. Kanttori Tinell piti illan musiikista huolen ja seuran puheenjohtaja Pekka Kyläkoski tervehdyspuheessaan tähdensi urheilun suurta merkitystä. Miesten paras voimistelija oli Paavo Kyläkoski, toinen Erkki Itäkylä ja kolmas Erkki Hiltunen. Poikien paras voimistelija oli Erkki Viertola, toinen Esko Halminen ja kolmas Lasse Hiltunen.

Merikarvian Into pelasi kesän aikana pesäpallo-otteluja mm. Kallträskin palloilijoita vastaan. Se pelattiin Innon pallokentällä ja ottelua seurasi noin 300 henkeä ja se oli ensimmäinen suurempi urheilutapahtuma pitkään aikaan kylässä. Kallträskin palloilijat hävisivät eka kamppailun 22-8, mutta nyt pelattiin tasainen ja hyvä taistelu voitosta. Into voitti juoksuin 8-6.

Into järjesti jäsentenväliset uintikilpailut Merikarvian satamassa 24.7.1945. Noin 150 katselijaa seurasi erikoista kisaa. Miesten 100 m vapaauinnin voitti E. Österman, toinen oli Mikko Väre ja kolmas E. Kaikkonen ja neljäs oli P. Nojomaa.

Alle 15 v 25 metrin vapaauintin voitti A. Nojomaa, toinen P. Väkinen ja kolmas E. Viertola. Alle 15 v. 25 m vapaauintin voitti E. Väkinen ja toinen oli J. Salminen.

Antti Nojomaa sittemmin toimi merillä radiosähköttäjänä. Hänet tunnettiin paikkakunnalla ”Kinninä”.

Uusi mieskuoro perustettiin

Uusi mieskuoro perustettiin Merikarvialle yhteiskoululla. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Heikki Vaihininen ja sihteeriksi K.A. Näsi. Kuoro perustettiin yksimielisesti. Kuoron johtajaksi valittiin Terho Kankainen ja varajohtajaksi H. Vaihininen. Johtokuntaan valittiin Veikko Kari, V. Yli-Kerttula, U.A. Näsi, Kosti Kouhi, J. Mäkipuro ja varalle E. Itäkylä ja H. Vaihininen. Sääntöehdotus käsiteltiin 27.5.1945.

Mieskuoro valitsi 31.5.1945 kuoron puheenjohtajaksi Heikki Vaihisen ja varapuheenjohtajaksi J.H. Mäkipuron sekä sihteeriksi U.A. Näsin. Rahastonhoitajaksi valittiin Veikko Kari sekä taloudenhoitajaksi Kosti Kouhi. Mieskuoro päätti pitää suuret kesäjuhlat Seurojentalolla 15.7.1945, jossa tilaisuudessa valitaan miss Merikarvia.

Kankaanpään laulujuhilla 1.7.1945 saivat sekä merikarvian sekakuoro että mieskuoro ensimmäiset sijat. Sekakuoroa johti Heikki Vaihininen ja mieskuoroa Kankainen.

Merikarvian mieskuoron suuri lauluilta Palokunnan talossa oikeammin Seuraintalossa pidettiin 5.8.1945, jossa ensi kerran kruunattiin miss Merikarvia. Hän oli neiti Sirkka-Liisa Väre. Toiseksi tuli neiti Kerttu Raiskela. Juhlaan osallistui noin 300 henkilöä.

Vaihininen seisoo oikealla

Opettaja Hilma Vaihinenvasemmalla ja opettaja Helmi Salo oppilaineen

Hanna Alho ja Toivo Kuusinen olivat kunnan voimahahmoja, myös Sataman kansakoulun todellisia ystäviä ja tukijoita

Ines Tommila

Sataman kansakoulu on 30-vuotias. Merikarvian kunnallilehti kirjoittaa:

Juhlaa vietettiin 28.11.1954. Tilaisuus aloitettiin virrellä 403. Koulun johtokunnan puheenjohtaja Toivo Kuusinen lausui kaikki tervetulleiksi juhlaan. Erityisesti Kuusinen kiitti koulun opettajaa Ines Tommilaa hänen lahjoittamastaan marmorisesta sankaritululaatasta. Koulun V-VI luokkien oppilaat esittivät opettaja Jussi Pitkärannan johdolla kuorolausuntaa ja laulua. Oppilas Lahja Salmi lausui, V lk pojat lauloivat. Pirjo Källi ja Paula Sevon lausuivat ja Jukka Vuori esitti trumpetin soittoa. Hanna Alho esitti koulun historiikin. Hän kertoi mm. koulun tulleen maksamaan 420.867 mk. Koulun ensimmäisinä opettajina toimivat Ilmari Hirvonen, Ines Tommila ja Hanna Norrgård. Koulukeittola aloitettiin ensimmäisenä kouluna Merikarvialla vuonna 1925. Koulussa on ensimmäisten 30 vuoden aikana ollut 865 oppilasta, joista 334 on saanut päästötodistuksen. Koulusta on siirtynyt runsaasti oppilaita yhteiskouluun. Johtokunta oli kokoontunut 39 vuoden aikana kaikkiaan 253 kokoukseen.

Taloustirehtööri J.O. Rikalainen kertoi ja luovutti koulun rakennushistoriikin koulunarkistoon.

Sataman koulun opettajia, edessä on istumassa Ilmari Hirvonen. Naisopettajat Hilikka Peuraniemi, Hanna Norrgård ja Kyllikki Juntunen. Kuvan omistaa Hilkan poika varatuomari Jorma Peuraniemi, sataman koulun oppilas hänkin.

Jääkiekkjoukkue

Sataman koulun jääkiekkjoukkue oli kuvassa vuonna 1966. Koulu menestyi hyvin. Joukkue voitti yhteiskoulun I luokan joukkueen 2-0 vuonna 1962. Sataman kansakoulun käyneet oppilaat muodostivat sittemmin MePan jalkapallojoukkueen perusrungon.

Ines Tommilan luokka

Ylärivillä vasemmalla Lauri Hakosalo, Terttu Kaarina Rairo, Marja-Leena Kalaranta, Ritva Juhola, opettaja Senja Ojantakanen, Lase Kivikanta, Heikki Hakosalo, Olavi Österman, Anrri Kurkkala ja ismo Vesen. Keskimmäisellä rivillä vasemmalla Jukka-Pekka Kulosaari, HUOM! Laurin ja Jukka-Pekan upeat slipoverit, Anja Harju, Aila Linden, Sirkka Sarjonen nykyinen Santa, Pirkko Sevio, Pekka Mattila, Sakari Aartelo ja Osmo Santala, alarivillä vasemmalta Marja Viertola, Tuula Österman, Liisa Lehtonen, Hellevi Leutonen, Annikki Lempelä, Raili Linden, Oili Kari nykyinen Rytkönen, Aino Salmi, Pekka Saaristo ja Simo Nyroos. Kiva koulukuva! Kertaakaan emme ole yhdessä kokoontuneet kouluajan jälkeen muistelemaan entisiä aikoja. Muutamat meistä ovat jo päättäneet maallisen vaelluksensa.

Koulutieni alkoi Sataman kansakoulusta ja päättyi Merikarvian yhteiskoulussa sekä jatkui Helsingin yliopistossa. Sataman koulussa urheiltiin, musisoitiin ja saatiin hyvät eväät elämää varten.

Koulutieni päättyi vuonna 1961 Merikarvian yhteiskoulussa.

Ylärivillä vasemmalla Hannu Anttila, Seppo Itäpuro, Kosti Sundelin ja Heikki Hakosalo. Alhaala vasemmalla Pertti Vaarna, Maija Anttila, Marja-Leena Lehtinen, Liisa Luoma, Helena Holmi ja Päivi Ratala. Maria- Liisa Nevala ei ole kuvassa.

Kuvassa ovat alhaalta vasemmalta Pertti Vaarna, Maija Anttila, Marja-Leena Lehtinen, Liisa Luoma, Helena Holmi ja Päivi Ratala. Takana Hannu Anttila, Seppo itäkylä, Kosti Sundelin ja Heikki Hakosalo. Keskellä välissä ovat Lauri Hakosalo ja Jouko Stenvall.

Johanna Norrgård

Opettajatar Johanna Norrgård syntyi Riispyyssä. Hän kävi Potin Tyttökoulun ja Ebeneser lastentarhaseminaarin. Hän toimi monta vuotta pitäjän kiertokoulun opettajana ja sittemmin Sataman kansakoulun alakoulun opettajana.